

Miljöavdelningen
Naturvårdsenheten
Linda Stöberg

Beslut om bildande av Naturreservatet Knappnäs i Torsby kommun

Beslut

Länsstyrelsen beslutar med stöd av 7 kap. 4 § Miljöbalken (1998:808) att förklara det område som avgränsas med innerkanten av den heldragna svarta begränsningslinjen på den i bilaga 1 bifogade kartan som naturreservat.

Reservatets namn skall vara Naturreservatet Knappnäs.

Länsstyrelsen beslutar att de nedan, under rubriken Föreskrifter, angivna föreskrifterna skall gälla för naturreservatet.

Ordningsföreskrifterna enligt 7 kap. 30 § miljöbalken träder ikraft tre veckor efter det att de utkom från trycket i länets författningssamling.

Länsstyrelsen fastställer den i bilaga 4 bifogade skötselplanen för naturreservatet.

Uppgifter om naturreservatet

Namn	Naturreservatet Knappnäs
Län	Värmlands län
Kommun	Torsby kommun
N2000-beteckning	Knappnäs
Lägesbeskrivning	1 km nordväst om Likenäs
Församling/Socken	Dalby
Topografisk karta	13 CNO
Ekonomisk karta	13C 5j
Naturgeografisk region	30a, vågig bergkulleterräng
Fastigheter	Likenäs 1:290 och Likenäs 1:353
Areal	22,5 hektar
Förvaltare	Länsstyrelsen i Värmlands län

Syftet med reservatet

Syftet med Naturreservatet Knappnäs är att vårda och bevara områdets lövskogar, strandängar och öppna sandtor och bibehålla dess kvaliteter och gynnsamma bevarandestatus som livsmiljö, att bevara och bibehålla en gynnsam bevarandestatus hos de djur- och växtarter som förekommer i området samt att bevara de ytformer i området som åskådliggör de geologiska processer som karakteriserar Klarälvdalen.

Föreskrifter

Miljöavdelningen
Naturvårdsenheten
Linda Stöberg

För att tillgodose syftet med reservatet beslutar länsstyrelsen med stöd av 7 kap. 5, 6 och 30 §§ miljöbalken att följande skall gälla i reservatet.

A. Föreskrifter enligt 7 kap. 5 § miljöbalken om inskränkningar i rätten att använda mark- och vattenområden.

Utöver vad som annars gäller i lagar och författningar är det i naturreservatet förbjudet att

1. bedriva någon form av skogsbruk,
2. schakta, tippa, gräva, dika, anlägga väg, anordna upplag, bedriva täkt eller i övrigt vidta åtgärd eller bedriva verksamhet som förändrar området yttre former eller hydrologi,
3. uppföra ny byggnad, mast, antenn eller annan anläggning,
4. kalka, gödsla eller vidta annan markförbättringsåtgärd,
5. bedriva viltvårdande åtgärder och utfodring

B. Föreskrifter enligt 7 kap. 6 § miljöbalken om förpliktelser för ägare och innehavare av särskild rätt till fastigheter att tåla visst intrång

Fastighetsägare och innehavare av särskild rätt till fastighet i reservatet förpliktigas att tåla sådana intrång som att det i naturreservatet

1. vegetationsröjs,
2. utförs markering av reservatets gränser,
3. markeras leder och upprättas anordning för information om reservatet,
4. anordnas vägvisning och parkeringsplats och
5. genomförs undersökningar av djur- och växtarter och mark- och vattenförhållanden, som är led i arbetet med att uppfylla reservatets syfte..

C. Ordningsföreskrifter enligt 7 kap. 30 § miljöbalken om rätten att färdas och vistas inom reservatet samt om ordningen i övrigt inom reservatet

Utöver vad som annars gäller i lagar och författningar är det i reservatet förbjudet att

1. insamla ryggradslösa djur,
2. insamla mossor, lavar och vedsvampar,
3. skada eller borttaga träd och buskar samt död ved såsom lågor, torrträd och torra grenar,
4. framföra fordon,
5. göra upp eld på annan än särskilt iordningställd plats som är markerad med skylt, och
6. utan länsstyrelsens tillstånd är det förbjudet att i näringssyfte organiserat utnyttja området samt för skolor och institutioner att regelmässigt utnyttja området för att utföra naturvetenskapliga eller andra undersökningar.

D. Undantag från ovanstående föreskrifter

Miljöavdelningen
Naturvårdsenheten
Linda Stöberg

Föreskriften A.1. gäller inte inom det område som på kartan i bilaga 1 benämns skötselområde 3 och som avgränsats med innerkanten av den begränsningslinje som markerar området.

Föreskriften A.2. utgör inte hinder för underhåll av befintlig väg i reservatet.

Föreskriften C.4. utgör inte hinder för fordonstrafik på befintlig väg i reservatet.

I samband med naturvetenskapliga undersökningar kan länsstyrelsen meddela undantag från ordningsföreskrifterna under C.

Ovanstående föreskrifter utgör inte hinder för förvaltaren att genomföra de åtgärder som behövs för reservatets vård och skötsel.

Bakgrund

Beskrivning av naturreservatet

Knappnäs är beläget i Dalby socken i Torsby kommun på Klarälvens västra sida, omkring en kilometer nordväst om Likenäs. Naturförhållandena präglas av områdets läge i Klarälvens meanderlopp och Knappnäs bildningshistoria är väldigt intressant och hela näset är ur geomorfologisk synpunkt mycket värdefullt. Det nuvarande näset tror man bildades av ett älvgenombrott för 300-500 år sedan. Vid detta genombrott tog sig Klarälven en ny fåra vid basen av det gamla Knappnäs, som ursprungligen var ett näs på älvens östra sida. Efter älvgenombrottet anslöt Knappnäs till de två ursprungliga näsen på västra sidan, nämligen Stärnäs och Lillängen. Dessa tre delområden, tillsammans med den nästan helt avsnörda korvsjön Loken, bildar det nuvarande näset där Knappnäs utgör dess mellersta del. Genom vattenståndsväxlingar med översvämningar och vegetationsutveckling tillväxer sedimentansamlingen (älvvallen) utefter näsens södra sida. Successivt tillkommer nytt sediment och nya vallar i strandzonen. Långsiktigt uppstår en serie älvvallar som illustrerar näsets förändring. Samtidigt har norra sidan på näsen eroderats bort och näsen "vandrar" på så sätt successivt med strömmen.

Områdets strandzoner är ofta sankta och beväxta med sumplövskog. Detta är områden som varje år utsätts för återkommande översvämningar. Inom reservatet finns lövsumpskog framförallt i östra delen av *Gubbalaaven*, *Dubbastrand* och utefter *Lokens* stränder. Reservatets totala yta är 22,5 hektar. De fuktiga lövskogarna av gråal, hägg och olika salix-arter med rik tillgång på äldre träd och död ved, ger förutsättning för en särpräglad fauna och flora i det aktuella området. Den strandnära floran och faunan är rik med drygt 200 arter av kärlväxter, lavar och svampar. De öppna sandområdena utgör viktiga miljöer för många sandberoende insekter. Inom reservatet återfinns bland annat ävjepilört (*Persicaria foliosa*), gammelsälglav (*Rinodina degeliana*) och gräddticka (*Perenniporia subaciida*). Här återfinns också sex stycken rödlistade skogsarter samt ett antal signalarter. Delar av området hyser även äldre lövskogar med inslag av äldre gran och tallindivider. Hägg, gråal, rönn och salix förekommer med grova dimensioner.

Miljöavdelningen
Naturvårdsenheten
Linda Stöberg

Över västra delen av *Gubbalaaven* och *Loken* går en landsväg vilket leder till att näset blivit uppdelat.

I områdets östra del finns en bebyggelselämning. Lämnningen finns registrerad i Riksantikvarieämbetets register över socknen med RAÅ nr: 722. I områdets västra del finns en dammvall som är registrerad i Skogsvårdsstyrelsens inventering "skog och historia" med objektsnummer 12710.

Naturtypernas fördelning inom reservatet är

- produktiv skogsmark 11,1 hektar
- vatten 1,00 hektar

Följande naturtyp, som ingår i habitatdirektivet (Rådets direktiv 92/43/EEG) och i EU:s nätverk Natura 2000, finns representerat i området

- alluvial lövskog (91E0) 12,2 hektar

Historik

Reservatsområdet har tidigare – till betydande del – använts som ängs- och betesmarker där spridda lövträd och lövträdsdungar fanns. Hagmarkskaraktären framträder ännu tydligt inom ett delområde i centrala delarna av *Gubbalaaven*. I de västra delarna av *Gubbalaaven* har även åkerbruk förekommit. Sedan slutet av 1800-talet har brukningen av odlingsmarkerna upphört och ny utveckling av strandskogarna har skett. Även om delar av området varit jordbruksmark under långa tider torde det parallellt med detta kontinuerligt funnits lövskogar av naturskogskaraktär i översvänningsmarker och nytillkomna strandzoner. Markanvändningen omfattade även försök att med enkel damm begränsa översvämningar. Älvsvattnet har dock fortsatt att präglade mark och vegetation.

Ärendets beredning

Länsstyrelsen har i olika sammanhang uppmärksammat Klarälvdalens stora värden med avseende på natur, kulturhistoria, turism och friluftsliv. Detta har bl.a. skett i samband med urvalet av riksintresseområden för naturvård och friluftsliv 3 kap 6§ Miljöbalken genom beslut av Naturvårdsverket den 10 maj 1988 (Länsstyrelsens rapport 1988:11). Knappnäs har i detta sammanhang utpekats som ett av kärnområdena i det mycket omfattande riksintresseområdet som Klarälvdalen i sin helhet utgör. Dessa värden för naturvård och friluftsliv har också hävdats av länsstyrelsen i samband med diskussioner om vattenregleringar för kraftverksändamål i slutet av 1980-talet.

Som ett led i stävan att hävda naturvårdens intressen inom riksintresseområdet har en översiktlig inventering av sumplövskogarna genomförts (Jenny Lonnstad, 1988). För den handfulla delområden som därigenom kunnat bedömas vara speciellt intressanta har efterhand mer detaljerade inventeringar genomförts. Knappnäs inventerades 1994-1995 av Bo Jansson, Björn-Owe Larsson och Jan Ståhlberg.

BESLUT

2005-12-05

Dnr: 511-3248-00

Miljöavdelningen
Naturvårdsenheten
Linda Stöberg

De geologiska förhållandena har tidigare dokumenterats i en artikel av Åke Falk, 1957.

Lav-, svamp- och kärlväxtfloran undersöktes 1998 av B. Jonsson B. Jonsson, B-J. Larsson, J.Stålberg.

1997 inventerade skogsvårdsstyrelsen området i sin nyckelbiotopsinventering.

Under 1990-talet har det förekommit kontakter för information och samråd med ägarna till områdets största fastighet, Likenäs 1:290. Under 1999 har kontakterna intensifierats i strävan att nå överenskommelse för det intrång som en reservatsbildning innebär. Detta resulterade i inköp av den östra delen och avtal om intrångsersättning av den västra delen av näset under september 2000.

Remissyttranden

Sven-Bertil Nohlén, delägare i fastigheten Likenäs 1:290, framförde att en muntlig överenskommelse om p-platsens läge gjorts mellan markägaren och den tjänsteman som påbörjade reservatsbildningen. Parkeringsplatsen skall enligt den överenskommelsen ligga öster om vägen, inte placerad på västra sidan vägen som angavs i förslaget till beslut. I beslutet är placeringen därför ändrad till östra sidan vägen. Sven-Bertil Nohlén informerade också om en överenskommelse att lämna en kantzon med träd närmast vattnet i skötselområde 3. Syftet med kantzonen är att undvika erosion. Skötselplanen har ändrats i enlighet med Sven-Bertil Nohléns påpekanden.

Skälen för beslutet

Tillämpliga bestämmelser

Enligt 7 kap. 4 § miljöbalken (1998:808) får ett mark- eller vattenområde av länsstyrelsen eller kommunen förklaras som naturreservat i syfte att bevara biologisk mångfald, vårda och bevara värdefulla naturmiljöer eller tillgodose behov av områden för friluftslivet. Ett område som behövs för att skydda, återställa eller nyskapa värdefulla naturmiljöer eller livsmiljöer för skyddsvärda arter får också förklaras som naturreservat.

I 7 kap. 5 § miljöbalken föreskrivs att i ett beslut om att bilda naturreservat skall skälen för beslutet anges. I beslutet skall också anges de inskränkningar i rätten att använda mark- och vattenområden som behövs för att uppnå syftet med reservatet, såsom förbud mot bebyggelse, uppförande av stängsel, upplag, schaktning, täkt, uppodling, dikning, plantering, avverkning, jakt, fiske och användning av bekämpningsmedel. En inskränkning får innebära att tillträde till området förbjuds under hela eller delar av året. Om det senare visar sig finnas nya skäl eller behövas ytterligare inskränkningar för att uppnå syftet med skyddet, får länsstyrelsen eller kommunen meddela beslut om detta.

Miljöavdelningen
Naturvårdsenheten
Linda Stöberg

Av 7 kap. 6 § miljöbalken framgår att, om det behövs för att tillgodose syftet med ett naturreservat, får länsstyrelsen eller kommunen förplikta ägare och innehavare av särskild rätt till fastighet att tåla sådana intrång som att det inom området

1. anläggs vägar, parkeringsplatser, vandringsleder, raststugor, tältplatser, badplatser, sanitära inrättningar eller liknande anordningar,
2. bereds tillträde till mark för allmänheten där allmänheten annars inte har rätt att vistas,
3. utförs gallring, röjning, slåtter, plantering, betesdrift, avspärning eller liknande åtgärder, eller
4. genomförs undersökningar av djur- och växtarter samt av mark- och vattenförhållanden.

Enligt 7 kap. 8 § miljöbalken får beslut i frågor om bildande av naturreservat inte strida mot detaljplan eller områdesbestämmelser enligt plan- och bygglagen (1987:10). Mindre avvikelser får dock göras, om syftet med planen eller bestämmelserna inte motverkas.

Av 7 kap. 25 § miljöbalken framgår att vid prövning av frågor om skydd av områden enligt 7 kap. i balken skall hänsyn tas även till enskilda intressen. En inskränkning i enskilds rätt att använda mark eller vatten som grundas på skyddsbestämmelse i kapitlet får därför inte gå längre än som krävs för att syftet med skyddet skall tillgodoses.

I 7 kap. 30 § miljöbalken anges att föreskrifter om rätten att färdas och vistas inom ett område som skyddas enligt 7 kap. i balken och om ordningen i övrigt inom området får meddelas av regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer, om det behövs för att tillgodose syftet med skyddet. I de fall kommunen beslutar om skydd av ett område får den meddela sådana föreskrifter. Föreskrifterna skall gälla omedelbart, även om de överklagas.

Förenlighet med detaljplan och områdesbestämmelser

Det aktuella området omfattas varken av detaljplan eller områdesbestämmelser.

Förenlighet med region- och översiktsplan

Bildandet av Naturreservatet Knappnäs är förenligt med gällande översiktsplan (antagen 1991-12-18 § 191).

Länsstyrelsen gör följande bedömning.

Genom ett omfattande och till övervägande delar rationellt skogsbruk har många biotoper minskat kraftigt i omfattning och sammanhängande skogsområden fragmenterats. För växt- och djurlivet viktiga strukturer och processer som var vanliga före ett aktivt brukande av skogen håller på att försvinna. Processer som eld och översvämning, som i naturtillståndet är viktiga för föryngrande av skogsekosystemen, har i det närmaste upphört.

Genom en reservatsbildning vid Knappnäs bevaras ett Klarälvsnäset med värdefulla naturmiljöer och biologisk mångfald. Vidare skapas nya möjligheter att kontrollera effekterna av en minskad vattenfluktuation i Klarälven.

BESLUT

2005-12-05

Dnr: 511-3248-00

Miljöavdelningen
Naturvårdsenheten
Linda Stöberg

De prioriterade bevarandevärdena vid Knappnäs är kopplade till den värdefulla naturmiljön som skapas genom Klarälvens påverkan på näset. Området är värdefullt ur geologisk synpunkt genom förekomsten av en rad ytformer som väl illustrerar principer för fortgående geologiska processer i Klarälvens flodplan. Delar av området översvämmas årligen och det bildas sedimentansamlingar på näsets södra sida. Vattenståndsfuktuationerna ger upphov till strandängar och en lövdominerad skog med hög artrikedom. Sedimentsamlingarna ger tillgång till substratmiljöer som bl.a. är viktiga för insekter som kräver fria sanddytor samt för arter med låg förmåga att konkurrera, t.ex. den hotade ävjepilörten. De prioriterade bevarandevärdena är dessutom kopplade till den biologiska mångfalden genom förekomsten av en rad ovanliga och hotklassificerade arter av kärlväxter, t.ex. ävjepilört, samt lavar och svampar.

Området är av *riksintresse för naturvård och friluftsliv* enligt 3 kap. 6 § miljöbalken samt av *riksintresse för geografiska avgränsningar* enligt 4 kap. miljöbalken. Naturvårdsverket har också pekat ut Klarälvsdalens lövskogar som särskilt skyddsvärda, Rapport 5081.

För att tillgodose *turismens och friluftslivets intressen* och förena dessa med naturvårdens intressen kan enkla anläggningar liksom särskild tillsyn behöva ordnas.

Klarälvdalen bildar ett väl avgränsat, komplext ekosystem som grundas på de geologiska förhållandena och där samspelet mellan geologi, hydrologi, lokalklimat, vegetation och djurliv givit upphov till naturförhållanden med få motsvarigheter i landet.

Ett visst kulturhistoriskt värde är även kopplat till detta område liksom till dalgången i övrigt. 15,6 hektar ingår det europeiska nätverket för skyddad natur, Natura 2000. 12,2 hektar tillhör naturtypen *Alluvial lövskog*, vilket är en värdefull skogstyp också i ett europeiskt perspektiv.

Länsstyrelsen gör bedömningen att detta är ett mycket skyddsvärt område vars naturkvalitéer och särart endast kan bevaras genom att det undantas från skogsbruk och arbetsföretag som påverkar mark, flora och fauna.

För att de värden som finns i naturreservatet skall få ett reellt skydd och för att syftet med reservatet skall kunna uppnås behöver de föreskrifter som anges under rubriken Föreskrifter ovan gälla för reservatet.

De inskränkningar i markägarnas rätt som bildandet av naturreservatet innebär kan inte anses gå längre än vad som krävs för att syftet med skyddet för reservatet skall tillgodoses.

2005-12-05

511-3248-00

Miljöavdelningen
Naturvårdsenheten
Linda Stöberg

Hur man överklagar

Detta beslut kan överklagas hos regeringen, miljödepartementet, se bilaga 4

Beslut i detta ärende har fattats av landshövding Eva Eriksson. Föredragande har varit byrådirektör Linda Stöberg. I den slutliga handläggningen har även deltagit chefsjurist Lars-Ove Olsson och antikvarie Lotta Boss.

Eva Eriksson

Linda Stöberg

Bilagor

1. Beslutskarta
2. Översiktskarta
3. Skötselplan
4. Hur man överklagar
5. Konsekvensutredning

Sändlista

Sven Bertil Nohlén, Likenäsvägen 53, 680 63 LIKENÄS /delgkv/

Arne Nohlén, Halvarsgården, 680 63 LIKENÄS /delgkv/

Naturvårdsverket, Blekholmsterrassen, 106 48 STOCKHOLM /delgkv/

Riksantikvarieämbetet, Storgatan 41, Box 5405, 114 84 STOCKHOLM /delgkv/

Skogsvårdsstyrelsen Värmland-Örebro, Drottninggatan 40 Box 387, 651 09 KARLSTAD

Skogsvårdsstyrelsen Torsby, NIWA-center Box 53, 685 22 TORSBY

Torsby kommun, 685 80 TORSBY

Värmlands läns jaktvårdsförbund, Box 65, 660 60 MOLKOM

Likenäs älgskötselområde, Roger Sätherberg, Transtrandsvägen 18, 680 63 LIKENÄS

Lantbrukarnas Riksförbund, Länsförbundet i Värmlands län, Lillerud, 660 50 VÅLBERG

Naturskyddsföreningen, Länsförbundet i Värmland, Verkstadsgatan 1, 652 19 KARLSTAD

Wermlands Ornitologiska Förening, c/o Per Gustafsson, Muraregatan 18 pl. 1141, 652 28 KARLSTAD

BESLUT

2005-12-05

Dnr: 511-3248-00

Miljöavdelningen
Naturvårdsenheten
Linda Stöberg

Boverket, Box 534, 371 23 KARLSKRONA

Fiskeriverket, Box 423, 401 26 GÖTEBORG /delgkv/

Dalby Fiskevårdsområde, Lars Jönsson, Långa vägen, 680 60 SYSSLEBÄCK

Skogsstyrelsen, 551 83 JÖNKÖPING /delgkv/

Sveriges geologiska undersökning, Box 670, 751 28 UPPSALA

Vägverket, Box 1051, 651 15 KARLSTAD

Värmlands Botaniska Förening, Stöpsjöhyttan 20, 682 91 FILIPSTAD

Lantmäterimyndigheten, Bryggaregatan 11, Box 1068, 651 15 KARLSTAD

Nordvärmlands Friluftsområde, Industrivägen 11, 680 60 SYSSLEBÄCK

Ulf T. Carlsson, Älvsborgsvägen 6, 681 43 KRISTINEHAMN

Dalby FVOF, Lasse Jönsson, Långavägen 2544, 680 60 SYSSLEBÄCK

Planeringsenheten

Lantbruksavdelningen

Miljöavdelningen
Naturvårdsenheten
Linda Stöberg

Bilaga 4. Skötselplan

Skötselplan för Naturreservatet Knappnäs, Torsby kommun

Innehåll

Syftet med naturvårdsförvaltningen.....	1
Beskrivning.....	2
Historisk och nuvarande markanvändning.....	3
Skötselområden.....	3
Information och tillgänglighet.....	5
Utmärkning av naturreservatets gräns.....	5
Sammanfattning och prioritering av planerade skötselåtgärder.....	6
Tillsyn.....	6
Dokumentation.....	6
Finansiering av naturvårdsförvaltningen.....	6
Bilaga 4.1 till skötselplan: Skötselplanekarta	

Skötselplanen omfattar denna textdel, bifogad skötselplanekarta, bilaga 4.1. Skötselplanen bör revideras vart tionde år. Erfarenheter från naturvårdsförvaltningen eller naturvårdsbiologisk forskning kan påkalla en tidigare revision.

Syftet med naturvårdsförvaltningen

Förekomsten av sumplövskogar och strandängar längst med Klarälven utgör viktiga miljöer för många växter och djur. Många delar utsätts årligen för återkommande översvämningar vilket ger området sitt karaktäristiska utseende och de speciella miljöer för de arter som är knutna hit. Dessutom karaktäriserar området Klarälvdalens geologiska processer och ytformer. Att bevara och förstärka förutsättningarna för trängda sumplövskogs- och strandlevande arter som t ex olika kärlväxter, insekter och lövträdknutna lavar är en hörnsten i naturreservatet.

Syftet med naturreservatet Knappnäs är att vårda och bevara områdets lövskogar, strandängar och öppna sandytor och behålla dess kvaliteter och gynnsamma bevarandestatus som livsmiljö, att bevara och bibehålla en gynnsam bevarandestatus hos de djur- och växtarter som förekommer i området samt att bevara de ytformer i området som åskådliggör de geologiska processer som karaktäriserar Klarälvdalen.

2005-12-05

Dnr 511-3248-00

Miljöavdelningen
Naturvårdsenheten
Linda Stöberg

Allmänhetens tillgång till området skall i den mån det inte strider mot bevarandeintressena utnyttjas för naturupplevelser och vetenskapliga studier, liksom möjligheten att få information om områdets natur- och geologivärden.

Syftet ska nås genom att:

områdets skötsel grundas på bevarande och utvecklande av de heterogena lövskogarna av sumpskogskaraktär genom begränsning av inväxande barrträd och i övrigt fri utveckling.

de områden som utgörs av öppen sandmark, strand kan vid behov behövas undanröjas från uppkommande vegetation.

förhindra nybyggnation av vägar och dylikt på näset för att bevara de geologiska strukturerna

genom lämpliga anordningar markera reservatet, information till allmänheten samt öka tillgängligheten till området.

Beskrivning

Knappnäs är beläget i Dalby socken i Torsby kommun på Klarälvens västra sida, omkring en kilometer nordväst om Likenäs. Naturförhållandena präglas av områdets läge i Klarälvens meanderlopp och Knappnäs bildningshistoria är väldigt intressant och hela näset är ur geomorfologisk synpunkt mycket värdefullt.

Merparten av reservatets yta på 22.5 hektar är sank och beväxta med sumplövsog och utsatta för årliga översvämningar. Men det finns även vissa blottlagda sandtytor och frisk-våt gräs-örtvegetation på sedimentstränder inom det aktuella området. De största naturvärdena är framförallt knutna till den strandnära floran som är mycket rik med drygt 200 arter av kärleväxter, lavar respektive svampar. Här återfinns också sex stycken rödlistade skogsarter samt ett antal signalarter. Delar av området hyser äldre lövskogar med relativ stor förekomst av hägg, gråal, rönn och salix med grova dimensioner.

I områdets östra del finns en bebyggelse lämning. Lämningen finns registrerad i Riksantikvarieämbetets register över socknen med RAÄ nr: 722. I områdets västra del finns

2005-12-05

Dnr 511-3248-00

Miljöavdelningen
Naturvårdsenheten
Linda Stöberg

en dammvall som är registrerad i Skogsvårdsstyrelsens inventering ”skog och historia” med objektsnummer 12710.

Historisk och nuvarande markanvändning

Reservatsområdet har tidigare – till betydande del – använts som ängs- och betesmarker där spridda lövträd och lövträdsdungar fanns. Hagmarkskaraktären framträder ännu tydligt inom exempelvis ett delområde i centrala delarna av näset. I de västra delarna har även åkerbruk förekommit. Sedan slutet av 1800-talet har brukningen av odlingsmarkerna upphört och ny utveckling av strandskogarna har skett. Även om delar av området varit jordbruksmark under långa tider torde parallellt därmed ändå här kontinuerligt funnits lövskogar av naturskogskaraktär i översvämningmarker och nytillkomna strandzoner. Markanvändningen omfattade även försök att med enkel damm begränsa översvämningarna. Älvtvatten har dock fortsättningsvis präglat mark och vegetation.

Skötselområden

Reservatet har delats upp i 3 skötselområden med två huvudsakliga skötselriktningar som främst syftar till att bevara och tydliggöra formelement som åskådliggör de geologiska processer vilka är karaktäristiska för Klarälvens meandersträcka dels att bevara och gynna den biologiska mångfalden i områdets lövskogar och sankängar:

Nedan beskrivs varje delområde med avseende på karaktär, naturvärde, artfynd (signal- och rödlistade insekter, kärlväxter och kryptogamer), miljö kvalitetsmål och skötselåtgärder. De arter som är rödlistade är försedda kategoriförkortning efter det latinska namnet. Kategorierna och namnen följer Rödlistade arter i Sverige 2000 (Gärdenfors. U. (red.) 2000, ArtDatabanken, SLU Uppsala).

Skötselområde 1

Området är ca 8 hektar och består av heterogena lövskogar, mestadels av sumplövskogstyp. Området har tidigare använts som betesmark och präglas också av en serie mycket markanta älvvallar i ungefärligen öst-västlig riktning. Mellan vallarna ligger sänkor som ofta är fuktiga. I östra delarna ligger sankmarker- och ängar som översvämmas vid högvatten. I den allra östligaste delen av området finns en högre udde med brant stupande strandbrink mot Klarälven. Denna speciella formation utgör också en illustration till den ständigt pågående depositionen resp. erosionen av dalgångens sandmassor i olika landformer. Strandskogen längst västra och södra delarna av Loken är 25-100 meter bred och utmärks av en stor

2005-12-05

Dnr 511-3248-00

Miljöavdelningen
Naturvårdsenheten
Linda Stöberg

artrikedom bland kryptogamerna. Här finns också ställvis riklig förekomst av grova, äldre gråalar, häggar och rönnar. Längst hela strandskogsremsan finns gott om lågor av olika lövträd. Det finns en bebyggelselämning inom området.

Arter

Ävjepilört *Persicaria foliosa* VU
Mörkhövdad spiklav *Calicium adaequatum* NT
Kandelabersvamp *Clavicornia pyxidata* NT
Skrovellav *Lobaria scrobiculata* NT
Gammelsälgslav *Rinodina degeliana* VU
Höstlåsbräken *Botrychium multifidum* NT
Brunpudrad nållav *Chaenotheca gracillima* NT

Kvalitetsmål

Området i stort ska få utvecklas fritt utan några större ingrepp. Andelen död ved ska nyskapas genom naturliga processer så att nuvarande andel består och helst ökar till 10 % inom 10 till 15 år. Andelen löv ska vara oförändrad. Översvämningpåverkade områden utan träd- och buskskikt ska finnas kvar som livsmiljö för ävjepilört och andra arter som behöver denna speciella miljö. Öppna sandytor längs delar av näsets stränder mot Klarälven sköts med inriktning på att dessa ska utgöra en värdefull livsmiljö för sandlevande insekter. Bebyggelselämningen ska skötas så att den är lätt att uppfatta.

Åtgärder

Skogsvegetationen lämnas till fri utveckling. Vid behov kan viss vegetationsröjning utföras för att bibehålla eller utöka livsmiljöerna för arter som lever på öppna sandytor och/eller på översvämningpåverkad mark utan träd- och buskskikt. Vid röjning måste hänsyn tas till risk för erosion. Vid bebyggelselämningen kan det vid behov röjas träd och buskar som hotar att spränga sönder husgrunder.

Skötselområde 2

Område 2 är ca 7 hektar stort och gränsen mot skötselområde 1 går i princip vid resterna av ett gammalt dämningförsök. Dammvallen byggdes för att begränsa älvens översvämning av betesmarker och västerut liggande åkermark. Skogen i detta område utgörs av heterogena, lövdominerade bestånd av en mer trivial typ där gamla hagmarksbjörkar ännu präglar bilden. Merparten av dessa grova, gamla björkar torde utgöra intressant livsmiljö för organismer av olika slag- bland fågelarter såväl som bland mossar, lavar och vedsvampar samt vedlevande insekter.

Kvalitetsmål

2005-12-05

Dnr 511-3248-00

Miljöavdelningen
Naturvårdsenheten
Linda Stöberg

Målet med skötselområde 2 är att det ska utvecklas mot naturskogskaraktär. Andelen löv ska förbli oförändrat och gynnas vid behov. Andelen död ved ska öka genom ringbarkning av inväxande barrträd.

Åtgärder

Inväxning av barrträd begränsas till förmån för lövträdsvegetationen.

Skötselområde 3

Tidigare åkermark på ungefär 6 hektar som nu täcks av 25-årig björkskog.

Arter

Gräddticka *Perenniporia subacida* NT

Kvalitetsmål

Lövskogsbruk.

Åtgärder

Virkesproduktion av björk med flera lövträdsarter. Kantzonen närmast vattnet undantas från skogsbruk för att undvika erosion.

Information och tillgänglighet

Nuläge:

Särskilda anordningar för information och tillgänglighet för allmänheten saknas för närvarande.

Mål:

Naturreseptet är lättillgängligt för den intresserade allmänheten. Information om områdets naturtyper, typiska förekommande växter och djur samt gällande föreskrifter lämnas på informationstavla. En led markeras med lämplig sträckning.

Åtgärder:

P-plats uppförs i den norra delen av området strax öster om vägen som korsar näset. Vid P-platsen placeras en enkel informationstavla, innehållande information om området, dess natur och reservatets föreskrifter. Från P-platsen markeras en stig som sträcker sig runt Knappnäs.

Utmärkning av naturreseptets gräns

Utmärkning skall utföras enligt svensk standard (SIS 031522).

2005-12-05

Dnr 511-3248-00

Miljöavdelningen
Naturvårdsenheten
Linda Stöberg

Sammanfattning och prioritering av planerade skötselåtgärder

År 1	Markering av reservatets gränser
År 1-3	Iordningställande av P-plats och stig, samt informationstavla
År 1-5	Manuella naturvårdsåtgärder

Tillsyn

Naturvårdsförvaltaren skall utöva fortlöpande tillsyn av reservatet. För uppgiftens utförande bör lokal tillsynsman eller motsvarande engageras.

Dokumentation

Naturvårdsförvaltaren genomför dokumentation av utförda åtgärder, kostnader för finansiering av verksamheten, återkommande bedömning av slitage och störningar som kräver åtgärd. Dessutom sker en uppföljning av tidigare utförda inventeringar genom återkommande, jämförbara studier enligt särskilt program samt fördjupad kunskap om naturförhållandena. Samverkan bör här ske med vetenskapliga institutioner och annan sakkunskap.

Finansiering av naturvårdsförvaltningen

Beräknade kostnader och planerad finansiering för naturvårdsförvaltningen fördelas dels på de löpande skötselåtgärderna, dels på restaureringsåtgärderna. Kostnaderna redovisas inte i skötselplanen, och denna del fastställs inte med skötselplanen.

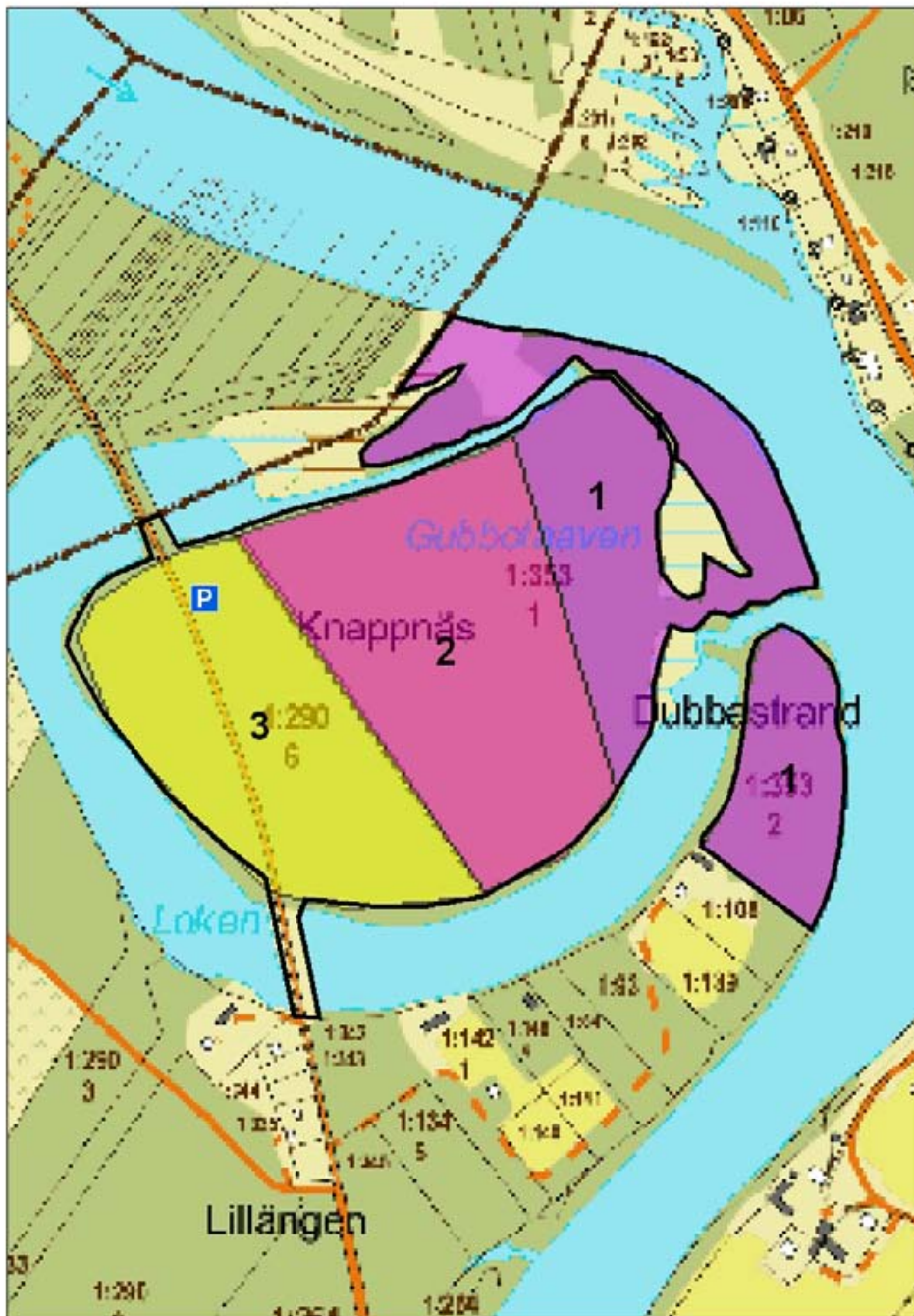
Staten bekostar utmärkning av reservatets gränser, iordningställande av parkeringsplats och vandringsled, informationstavla och vägvisning samt tillsyn, löpande underhåll och grundläggande dokumentation.

Miljöavdelningen
Naturvårdsenheten
Linda Stöberg

Bilaga 4.1 SKÖTSELPLANKARTOR

Skötselområden i Naturreservatet Knappnäs

Länsstyrelsen
Värmland
Miljöenheten

dnr 511-3248-00

Bilaga 4

Hur man överklagar

Om Ni vill överklaga Länsstyrelsens beslut skall Ni skriva till regeringen, Miljödepartementet.

OBS!

SKRIVELSEN SKALL DOCK SKICKAS ELLER LÄMNAS TILL LÄNSSTYRELSEN.

- För att Ert överklagande skall kunna tas upp till prövning måste Er skrivelse ha kommit in till Länsstyrelsen inom tre veckor från den dag då Ni fick del av beslutet.
- Tala om vilket beslut Ni överklagar, t.ex. genom ärendets diarienummer (numret överst till höger på beslutet).
- Underteckna skrivelsen, gör namnförtydligande samt uppge postadress och telefonnummer. Telefonnummer till Er arbetsplats bör också anges.

Ni kan givetvis anlita ombud att sköta överklagandet åt Er.

Behöver Ni fler upplysningar om hur man överklagar kan Ni ringa eller skriva till Länsstyrelsen. Länsstyrelsens adress och telefonnummer framgår av beslutet.

Miljöavdelningen
Naturvårdsenheten
Linda Stöberg

Konsekvensutredning enligt 27§ verksförordningen (1995:1322) av förslag till föreskrifter för Naturreservatet Knappnäs, Torsby kommun.

Bakgrund

Länsstyrelsen avser att besluta om att bilda Naturreservatet Knappnäs. Enligt 27§ verksförordningen skall Länsstyrelsen göra en konsekvensutredning av de föreslagna föreskrifterna. Länsstyrelsen har gjort en konsekvensutredning av de föreskrifter som har karaktären normföreskrifter, dvs. de som riktar sig till allmänheten.

Konsekvensutredning

Syftet med föreskrifterna

Föreskrifterna innebär vissa begränsningar för allmänheten utöver allemansrätten. Syftet är att trygga ändamålet med reservatet så att skador på naturvärdena inte uppkommer.

Effekter

Föreskrifternas påverkan på allmänhetens friluftsliv bedöms vara mycket begränsad.

Kostnader

De föreslagna föreskrifterna bedöms inte medföra några kostnader för allmänheten, berörda markägare eller kommunen.. Kostnader för skyltning och andra anordningar finansieras genom Naturvårdsverkets anslag för skötsel av naturvårdsobjekt.